

DOLENJSKE NOVICE

Dolenjske Novice izhajajo vsak petek; ako : : je ta dan praznik, dan poprej. : :

Cena jim je za celo leto (od aprila do aprila) 3 K, za pol leta 1.50 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3.50 K, za Ameriko 4.50 K. List in oglasi se plačujejo naprej.

: Vse dopise, naročnino in oznanila :
: sprejema tiskarna J. Krajec nasl. :

Življenje po smrti.

Sedanji čas s svojo resnobo je naučil marsikaterega mlačneža in brezbožneža zopet moliti in verovati. Nravni verski čut je prišel zopet nekoliko bolj v veljavo mej ljudstvom, bodisi doma, bodisi zunaj na vojnem polju. Ljudje čutijo težo nesrečne svetovne vojske in obračajo se z novim zaupanjem do Onega, ki nas zasluženo tepe. To spoznanje božje kazni je že velik uspeh sedanje vojne, ki pa bode v prihodnjih časih še-le doseglo svoj višek. Saj je bilo človeštvo itak preveč materijalistično; dragocene duhovne čednosti in vrline bi kmalu že popolnoma izginile iz sveta. Vojska nam jih bode še nekaj ohranila in njihovo velikansko vrednost bomo zopet spoznali. In ravno mesec november, ki je namenjen resnemu premišljevanju o minljivosti vsega posvetnega in o neumrljivosti človeške duše, je najbolj pripraven, da se zbiramo večkrat v duhu in premišljujemo večne resnice in se konečno po spoznani resnici globoko klanjamo vsedobremu in vsemodremu Bogu.

Vem, da bode predmet premišljevanja vedno staro in vedno novo vprašanje: o večnosti. — Da obstoja življenje po smrti, o tem pač nobeden pameten in versko-inteligenten človek ne more dvomiti. Želel bi pač marsikdo, posebno če je njegovo življenje hudobno in njegovo dejanje pregrešno, da bi ne bilo pravičnega Sodnika, ki bode človeka, njegovo neumrjočo dušo sodil enkrat po njenih delih, po njenem zaslužku. Takšen človek ne verjame rad na večnost in ne na neumrljivost duše in išče v svoji neveri tolažbe za svoj strah pred smrtjo. Ko bi mi ne imeli dovolj verskih dokazov, da je življenje večno in da je naša duša neumrjoča, potem bi bilo pa bolje, da bi sploh ne živeli. Svet bi bil marsikateremu pekel. Brez vere v večnega Boga bi človek nikakor ne mogel spoštovati in izpolnjevati ne božjih, ne cerkvenih in tudi ne svetnih zapovedi in postav in ne poslušal bi svoje dobre vesti. Nadmoč mogočnejšega bi si v takem slučaju vse prisvojila, slabejši in revnejši bi pa sčasoma

popolnoma izginili. Ljudje bi živeli kot živali brez namena in stregli bi le sebi in svojemu poželenju. Takšne in še strašnejše bi bile posledice, če bi ljudstvo ne verovalo v pravičnega Boga in ne v neumrjočnost duše in ne v vstajenje ob sodnem dnevu. — In kedo bi ljubil Boga, ko bi ne imel ob enem vere v življenje po smrti? In vkljub svoji neveri brezbožnež ne more utajiti Boga. Bog ostane tudi nadalje in na vekomaj isti vsemogočni Bog. In ta resnica je vtisnjena globoko v srce in v dušo vsakemu kristjanu, če jo hoče ali noče spoznati. In tako je že v čutilih naše duše dovolj utemeljena vera v večno življenje, ne da bi jo še morali iskati v nebeško krasnih dokazih vsemogočnosti in vstvarstva Božjega. — Pogan Cicero govori clo v svoji knjigi „O duši“ tako-le: „Kako naj duša neha biti, če se loči od telesa, ki ji je bilo le v breme? Še-le sedaj, ko se je otresla telesne lupine, se prav vspne duša do svojega najvišjega namena — do popolnosti, katera jo upodobí angeljem in Bogu.“ — In zopet drug pogan trdi, da telo vsacega človeka razpade pod uplivom mogočne smrti, toda duša ostane in živi, kajti ona je iz Boga.“ — Neki grški pesnik pa pravi: „Duše brezbožnih se potikajo pod nebom in na zemlji v groznih mukah in v trpljenju; duše pobožnih pa stanujejo v nebesih in pojó velikemu Bogu hvalnice s slavospevi.“ — In če pogan s svojim razumom veruje v življenje po smrti, ali ne bodeš ti kot kristjan s tem večjo ponižnostjo spoznal in veroval to od Boga samega razodeto resnico? —

Ob takem velevažnem in prekoristnem premišljevanju snidli se bomo kaj kmalu v duhu z našimi rajnci, osobito ker nas njihov predstoječ praznik na to naravnost opominja. — Spomin vseh vernih duš, ki bode v tork 2. novembra, je vpeljal sv. opat Odilo leta 998 in sicer najprvo v samostanih svojega benediktinskega reda. Pozneje je pa razglasila ta dan sv. katoliška cerkev kot sopraznik po celem svetu. Pomenljiv je dan vernih duš! Posebno letos ob času svetovne vojske imamo svete dolžnosti hvaležnega in udanega spomina

do naših umrlih, do bližnjih sorodnikov, kakor do prijateljev in znancev, ki so ali padli junaške smrti v boju, ali pa, da jim je presekala smrtna kosa nit življenja doma. Vsi imamo več ali manj predragih svojcev onkraj groba, s katerimi smo bili v življenju v tesnejši zvezi ljubezni, sorodstva in prijateljstva. In njihove duše prosijo pomoči od nas, posebno na vernih duš dan, ker dobro vedo, da jim mi lahko pomagamo. Torej usmilimo se jih in priskočimo jim na pomoč s sv. mašo, z molitvami, z odpustki, z milodari, s postom! Uslišimo mili glas njihove prošnje! — Morda čez leto in dan tudi tebi venčajo hladno gomilo, tudi tebi že prižigajo v mrzli burji lučice ob tvojem grobu in zraven molijo tvoji ljubi za blagor in rajski pokoj tvoje duše! ... Prav ta dan in ves mesec november naj nam zvoni opomin v naši duši: „Kar bi ti rad videl, da bi ljudje tebi storili, isto stori tudi ti njim z enako ljubeznijo!“

Podpisujte tretje vojno posojilo!

Pripravljenost vojske zahteva ogromne denarne žrtve. Ako naj naše čete uspešno nadaljujejo vojno in nam slednjič pribore zaželjeni mir, je treba, da preskrbimo državi denarna sredstva, ki jih neobhodno potrebuje.

Do sedaj se je država dvakrat obrnila do prebivalstva, da mu dá potrebna denarna sredstva. Izdala je obakrat vojno posojilo. Uspeh podpisovanja posojila je bil obakrat sijajen. Pokazali smo vsemu svetu, da je naša gospodarska sila ravno tako nepremagljiva, kakor je nepremagljiva moč naših vrlih čet. Up naših sovražnikov, da nas gospodarsko uničijo, je ostal prazen.

Sedaj se obrača država tretjič do zvestega prebivalstva, da preskrbi denarna sredstva, ki so potrebna za nadaljevanje in srečno završitev krvave borbe.

Tudi to pot si hoče država preskrbeti potrebni denar z vojnim posojilom. Podpisovanje tretjega vojnega posojila se je prav kar pričelo in bo trajalo do 6. novembra 1915.

Uspeh tretjega vojnega posojila mora biti še sijajnejši, kakor je bil uspeh prvih dveh posojil. Pokažimo sovražnikom, da je naša trdna in neomajna volja, vztrajati do srečnega konca.

Sijajen uspeh dosežemo le, ako bodo prispevali vsi sloji. Nihče ne sme zaostati, vsak mora prispevati po svojih močeh. Tudi kmetovalec prispevaj kolikor moreš!

Država jamči za posojilo z vso svojo gospodarsko in finančno močjo. Posojilo, ki jamči zanj cela država, je najbolj varno posojilo. Kdor podpiše vojno posojilo, najbolj varno naloži svoj denar. Zatorej naložite svoj denar v vojnem posojilu! Ne zokupavajte ga, temveč naložite ga varno in dobičkanosno! — Porabite svoj denar za vojno posojilo!

Za tretje vojno posojilo izda država obveznice, ki se glase na sto, dvesto, tisoč, dvatisoč in desetisoč kron. Podpišejo pa se tudi lahko deleži v zneskih 25 kron, 50 kron in 75 kron. Najmanjši znesek je tako nizko odmerjen, da lahko podpiše vojno posojilo tudi tisti, ki ima samo malo prihrankov.

Za vsakih podpisanih 100 K je treba vplačati samo 93 K 60 h. Ker pa povrnejo nabiralnice in banke, ki sprejemajo prijave za vojno posojilo, vsakemu podpisalcu $\frac{1}{2}\%$, to je: 50 v za vsakih podpisanih 100 K, treba je pravzaprav vplačati samo 93 K 10 h. Kdor plača torej za vojno posojilo 93 K 10 h, temu povrne država svojčas celih 100 kron.

Za posojilo plačuje država od 1. okt. 1915 naprej $5\frac{1}{2}\%$ obresti.

Obresti se plačujejo od podpisanega in ne samo od v resnici vplačanega zneska. Kdor dá svoj denar za vojno posojilo, dobi za vsakih vplačanih 93 K 10 h na leto celih 5 K 50 h obresti.

Vojno posojilo vrne država najkasneje do 1. oktobra 1930. Najkasneje v 15 letih dobi povrnen denar, kdor ga je posodil za tretje vojno posojilo.

Prijave za vojno posojilo sprejemajo poštna hranilnica na Dunaju in njene nabiralnice, to so: poštni uradi, dalje vse državne blagajnice in davčni uradi in

LISTEK.

K očetu.

Živel je reven vdovec. Šestleten sinek mu je bil edino veselje na svetu. Skrbel je zanj noč in dan. Najti pa tudi ni bilo pridnejšega in ubogljivejšega otroka.

V vas pride novica, da se je vnel boj. Nekega dne prinese poštni sel veliko pismo. Cesar je klical na boj nekatere vaščane, med njimi tudi siromaškega vdovca. S težkim srcem se je poslovil od svojega otroka, ktere ga je moral izročiti tujim ljudem v oskrbovanje.

Bilo je pozno v jeseni. Sneg je nalletaval, in kavke so krožile po zraku. Zopet prinese poštni sel veliko pismo. Vaški župan ga prečita in reče Ivanu: „Oče se ti ne vrnejo več; ostali so na bojnem polju.“ Dečku nočejo te besede v glavo; ni jih popolnoma razumel.

„Zakaj se ne vrnejo zopet? Zakaj so ostali na bojnem polju?“ mislil si je v svoji nedolžnosti. „Saj jim nisem nič

hudega storil, da me zdaj nimajo več radi.“

Skrivoma so mu tekale solze po licu, in globoko v srcu ga je bolela ta vest. Doslej je dan za dnevom molil za ljubega očeta, da bi mu ga nebeški oče privedel vendar skoro domu. A zdaj pa je slišal, da očeta ne bo več, da je ostal daleč tam na polju.

Solnce je zašlo. Bila je temna noč; sneg je padal gosteje in mrzel veter je jel pihati. Po hramu je že vse spalo, samo ubogi deček ni mogel zatisniti očesa. Sree mu je postajalo vedno nemirnejše. Vse njegove misli in želje so bile pri očetu. Zdajci mu šine čudna misel v glavo: „K očetu! Poiskati jih hočem, in ako bi bili tudi na koncu svetá!“ S postelje skoči, obleče si hlačiče in suknjico, obuje čevljičke, dene kapico na glavo in hajdi na pot k očetu!

Stopi iz hiše. Po vasi jo ukrene, saj je tudi oče šel na tisto stran. Zunaj vasi je stala kapelica, pri kateri sta z očetom molila skoro vselej, kedar ju je pot vodila mimo. Tudi nocoj poklekne deček na mrzli kamen ter moli molitvico, ktero ga je naučil oče:

Ljubi angelj, varuh moj,
prosim te, pri meni stoj!
Brani me, nesreč, nezgod,
spremljaj, čuvaj me povsod,
drži roko nad menoj!
Ubogal bodem vsakikrat,
molil k tebi vedno rad.
Ljubi angelj, varuh moj,
váruj tudi me nocoj!

Odmolil je deček. V tem hipu se je zaiskrilo v kapelici, zasvetila se je modra lučica, in deček je čul milodoneče besede: „Kam te vodi pot tako pozno, moj deček?“

„K očetu moram“, odgovori Ivan. „Odsli so nekam daleč, daleč in se ne vrnejo več. Bog vé, kaj se jim je pripetilo.“

„Pojdi za menoj“, pravi mu skrivni glas. „Jaz vem, kje so tvoj oče.“

V zraku je plula lučica, in deček je hitel za njo. Gosteje in gosteje je padal sneg, glasneje in glasneje je pela burja svojo mrzlo pesem.

Lučica je plula vedno dalje, dalje. Mirno, tako mirno je bilo dečku pri srcu. Dolgo sta že hodila. Dečka so jele zapuščati

moči. Noge so mu bile težke, utrujenost je čutil po vsem telesu. Ustavi se.

„Ne morem dalje“, reče ves upehan. Lučica splava nekoliko korakov s pota in tajni glas mu veli:

„Tukaj sedi! Pri tebi hočem bdeti.“ Deček uboga ter čuti pod seboj rahel, suh mah. Črez nekoliko nasloni tudi trudno glavico nanj in sladko zaspi.

Solnce je že sijalo, ko se deček vzbudi. Poleg sebe zagleda angelja, ki se mu prijazno nasproti smehlja.

„Ali res hočeš k očetu?“ vpraša ga angelj.

„K očetu, k očetu!“ vzklikne Ivan ter stoji že pripravljen na pot. Nista dolgo šla, ko prideta do velikega prepada. Nobena brv ni vedla čezenj. Dna nista mogla videti, taka je bila globočina. Temno je bilo v njej, solnčni žarki niso mogli do nje.

„Tu dol vede naju pot, reče angelj ter pogleda dečka; a na njegovem licu ni bilo videti niti sledu o strahu. Lahno prime angelj dečka za roko in že sta plula v temno globočino. Zopet je bila črna noč krog njiju.

avstro-ogrška banka. Pa tudi vse druge banke, hranilnice in zavarovalnice smejo posredovati pri podpisovanju vojnega posojila.

Kdor hoče podpisati vojno posojilo, naj gre k najbližjemu poštnemu ali davčnemu uradu, ali k najbližjemu domačemu denarnemu zavodu. Pri vseh teh nabiralnicah dobi brezplačno tiskovino za prijavo posojila in pa tudi navodilo, kaj mu je storiti, da podpiše vojno posojilo.

Vojno posojilo podpiše lahko tudi tisti, ki ima samo vrednostne papirje in nobene gotovine. Avstro-ogrška banka in vojna posojilnica na Dunaju dajeta na vrednostne papirje (državne obveznice in druge papirje) predujme v namen, da se z njimi podpiše vojno posojilo.

Kdor želi zastaviti vrednostne papirje ali najeti posojilo na svoje zemljišče, da si s tem omogoči nabavo vojnega posojila, naj se obrne do najbližjega denarnega zavoda, ki mu bo radevolje vse potrebno preskrbel.

Marsikateri kmetovalec bi rad podpisal vojno posojilo, noče pa dati iz rok svojega denarja, ker se boji, da ne bo imel gotovine, kadar bo treba preurediti posestvo, prezidati hišo in nakupiti živino i. dr. Tudi ta bojazen ni na mestu. Avstro-ogrška banka, vojna posojilnica in pa tudi druge banke dajejo proti zastavi vojnega posojila predujme, in sicer po uradni obrestni meri, ki je za $\frac{1}{2}\%$ nižja kakor pri drugih predujmih.

Bodimo hvaležni svojim četam, ki branijo našo svobodo in grudo, ki jo obdelujete, ter jim dajmo, kar potrebujejo, da morejo vztrajati na svojem težkem mestu.

Podpišite vsi vojno posojilo! Sosed navdušuj sosedu; med vami naj ne bo omahljivca! Vsak prispevaj, kolikor more in kmalu nam zasije solnce sreče in miru.

Domača pijača ali petijot.

Glasm vinskoga zakona sme vsak vinogradniški posestnik izdelovati petijot ali domačo pijačo. To je gotovo tudi najbolj gospodarsko izkoriščenje vinskih tropin zlasti letos, ko je vino predragoceno, da bi ga dajali delavcem.

Kako se pripravi dober petijot, je bilo že na tem mestu kakor tudi pri raznih predavanjih neštivilokrat pojasnjeno in je gotovo vsakemu marljivemu vinogradniku znano.

Manj znani pa so predpisi glede izdelovanja in spravljaja petijota. Da se tedaj gospodarji izognejo kaznim, jih opozarjam na sledeče.

Na podlagi vinskoga zakona in naredb k istem, zlasti pa novejši in manj znane naredbe c. kr. kmetijskega ministerstva z dne 18. marca 1914, št. 12.264, je dovoljeno

izdelovati petijot ali domačo pijačo le iz tropin lastnega pridelka, ne pa iz kupljenih ali podarjenih tropin.

Petijot smejo izdelovati tedaj samo vinogradniki in še ti le za domačo porabo to je člane rodbine, za družino, posle, nastavlence in delavce, ne pa za prodajo.

Izdelati sme vsak le toliko petijota, da ga ne pride na osebo in dan več kot dva litra.

Prositi za dovoljenje, da se sme petijot izdelati ni treba, pač pa se mora izdelovanje petijota naznaniti pri pristojnem krajnem predstojništvu (županstvu) in sicer tek o m osmih dni po pričetku izdelovanja.

V tozadavnem naznanilu je treba navesti množino izdelanega petijota, kakor tudi število oseb, za katere je namenjen. Pri tem se je ozirati na spremembe v številu teh oseb v celem letu in je tedaj najbolje, navesti povprečno število oseb, za koje je petijot namenjen.

Krajna predstojništva (županstva) imajo došla naznanila vpisati v posebne zaznamke in od teh tedensko predložiti prepis c. kr. kletarskemu nadzorniku.

C. kr. kletarski nadzornik za Kranjsko je začasno g. Viktor Skubec v Celovcu. Ta ima tudi pravico kleti vinogradnikov, vinotržcev in gostilničarjev pregledovati, ali odgovarjajo vina vinskemu zakonu.

Posoda, v kateri je petijot spravljen, mora biti na sprednji strani zaznamovana z razločnim, neizbrisljivim, ležečim križem X in ob enem z napisom, ki je v dotičnem kraju za pijačo iz tropin običajen (petijot, domača pijača, delanec itd.).

Kdor se pregreši proti tem predpisom, tega zadene kaznen, ki jo odmeri politična oblast prve stopnje (c. kr. okr. glavarstvo) v izmeri denarne kazni do 1000 K in zapora do enega meseca. B. Skalicky.

Naročila na umetna gnojila.

Zadnji čas je, da se pobrigamo za umetna gnojila in da naročimo sedaj, kar nam je treba. V zadnjem času je zmanjkalo tudi že kostne moke tako, da je dobiti samo še kalijev superfosfat in kalijeva gnojila (kajnit in kalijeva sol).

Za nas postane sedaj važen posebno kalijev superfosfat, in kdor ga želi dobiti, ga mora nemudoma naročiti.

Kalijev superfosfat je mešano gnojilo in obstoji iz superfosfata in iz kalijeve soli. To gnojilo ima 8 do 12% v vodi raztopne fosforove kisline in 4 do 10% kalijeve soli. Kmetijska družba ga prodaja z 9% fosforove kisline in 9% kalija po ceni 14 K za 100 kg. Ker ima to gnojilo v sebi tudi kalij, ni treba nobenih kalijevih gnojil posebej kupovati. S kalijevim superfosfatom gnojimo podobno, kakor

če bi gnojili s superfosfatom, kakoršnega rabimo tako radi za ajdo, in s kalijevo soljo.

Kalijev superfosfat ima lahko raztopne redilne snovi. Zato ga je rabiti bolj za spomladno kakor za jesensko gnojenje, tedaj ob času prve rasti. Pri manj odstotnih superfosfatih, kakor je kalijev superfosfat, moramo še bolj na to gledati, da jih rabimo ob času rasti.

Ker je pa zaloga tega gnojila omejena in je utegne do spomladi zmanjkati, je potrebno, da ga že sedaj naročimo, kajti v prvi spomladi ga je treba raztrositi po naših travnikih in deteljiščih.

Za en mernik posetve potrebujemo povprek 50 kg kalijevega superfosfata, za eno oralo tedaj 250 kg, za en hektar okroglo 500 kg. Če računimo, da nas stane 100 kg z vsemi stroški vred 15 K, nas velja gnojenje enega orala 37 K 50 h, ozir. enega hektarja 75 K.

Kmetijska podružnica novomeška se je obrnila na vsa županstva svojega okoliša s prošnjo, da nabero naročila od strani gospodarjev, kajti naša skrb mora biti sedaj tudi ta, da vzdržujemo po možnosti rodovitost zemlje, dokler se da tudi s pomočjo umetnih gnojil, in da se ne strašimo stroškov za tako gnojenje, dokler se nam izplačajo.

R.

Domače in tuje novice.

Tri sv. maše na vernih duš dan. Po apostolski konstituciji papeža Benedikta XV. z dne 10. avgusta 1915., sme vsak kat. duhovnik na vernih duš dan opraviti tri črne sv. maše, ki jih naj mašuje na sledeče namene: 1. na namen mašnika samega, 2. za vse verne duše v vicah in 3. na namen sv. očeta. Po tej novi odredbi, ki jo moramo zlasti v sedanjem vojskinem času, ko smrt tako obilno kosi, veselo in hvaležno pozdraviti, se bo tudi red službe božje ta dan v kapiteljski cerkvi malo spremenil. Na Vseh svetnikov ostane kakor lansko leto. Ob polu treh je sv. rožni venec, litanije M. B. in zahvalna pesem za sklep rožniveenske pobožnosti. Potem so večernice za mrtve, procesija na pokopališče in tam običajne molitve za mrtve. Ob polu šestih zvečer je pridiga in po pridigi se molijo v cerkvi vsi trije deli sv. rožnega venca za duše v vicah. Na vernih duš dan je pa prva sv. maša ob 5., nakar slede sv. maše ena za drugo. Ob 8. so slovesne hvalnice in nato slovesna sv. maša. Na pokopališču se bodo maševale tudi tri svete maše. Začetek ob polu sedmi uri.

Pater Janez Žurga, preč. gospod vojni kurat, je došel za štirinajst dni na dopust iz severnega bojišča, na katerem se nahaja v raznih krajih že od začetka vojne. Stanuje v tukajšnjem frančiškanskem samo-

stanu kot prisrčno ljubljene gost. To je oni gospod dopisovatelj iz severnega bojišča, kateri nam je že toliko lepih in zanimivih vojnih črtic vpsal za „Dol, Novice“ v prijetno razvedrilo in za katere dopise smo mu vsi od srca hvaležni ter ga prosimo za nova poročila, kolikor mu bode dopuščal dragocen čas. — Žalibog, da nas že 1. novembra zopet zapušča, da se vrne nazaj na bojno polje izvrševati svoj vzvišeni poklic in cilj: v tolažbo bolnim in ranjenim vojščakom ter v dušno pomoč umirajočim bojevnikom. V slovo ga naj spremljajo naše odkritosrčne želje; da Vsemogočni ohrani našega preč. g. kurata še nadalje tako zdravega, čvrstega in zadovoljnega, kakor ga občudujemo sedaj, da bi se kmalu vrnil nazaj čil in srečen s sladko zavestjo, da je žrtvoval kot duhoven in kot vojak vse svoje telesne in duševne zmožnosti v čast Božjo, za blagor vere, cesarja in domovine. Na srečno svidenje po pridobitvi, velečastni zmagi Avstrije!

Pogreb umrlega g. Jakoba Ažmana se je vršil v nedeljo 24. oktobra zelo slovesno ob veliki udeležbi prečastite duhovščine pod vodstvom milostlj. gosp. prošta dr. Seb. Elberta, velečenjenih gospodov profesorjev in uradnikov, dijakov in ob mnogobrojnem spremstvu meščanstva iz vseh slojev in tudi občinstva iz okolice.

Umrla je v Novem mestu v nedeljo 24. oktobra zjutraj občeznana gospa Ana Wagner roj. Kral, po dolgotrajni bolezni, prevedena s sv. zakramenti, v 76. letu svoje starosti. Ranjko so položili v terek popoldne v grob zraven njenega soproga g. Fr. Wagnerja, bivšega c. kr. pisarniškega ravnatelja pri okrož. sodišču v Rudolfovem in c. kr. domobranskega stotnika, ki je bil več let tudi stotnik uniform. meščanske garde v Novem mestu. Naj počivata v miru drug zraven drugega, dokler jih ne zbudi glas Sodnika k večnemu življenju!

Umrla je dne 18. oktobra v Genfu po kratki bolezni preblagorodna gospa Emilija Schlesinger, mati, stara mati, prababica in tašča velečislane rodbine Goriany na Ruprčvrhu. Pokojnica je bila tudi v Novem mestu dobro znana in vsled njene ljubeznjivosti obče spoštovana. Naj počiva v miru! Brdsko prizadeti velerodni rodbini Goriany pa naše sožalje!

Odlikovanje. Za uspešno delovanje pri Rdečem Križu v Novem mestu so bili odlikovani s srebrno kolajno in sicer gospe in gospodične: Bertsehe Olga, Clarici Marija, Ekl Gizela, pl. Garzarolli Ivana, Ipavitz Ljudmila, Kos Avgusta, pl. Mazanec Marija, Opitz Clara, Rogina Matilda, Slanc Ana, Šegula Leopoldina, Toporiš Ema in Žitek Jakobina; nadalje gospodje: dr. Heller Kamil, Kalčič Ludvik in o. Vavpotič Polikarp.

Oklic. Zima se bliža, sveže sadje primanjkuje, vse bolnice, v katerih so ranjeni

Daleč tam v daljini se začinja nekaj svitati kakor zora v mladem jutru. Majhen hrib jima še zapira pogled; ovinek krog njega, in glej — pred njima je čisto drug, nov svet. Pred seboj vidita daljno ravnino, katero zapira na nasprotni strani visoko in strmo skalovje. Angelj postavi dečka na zemljo. Vsa ravan zeleni in duhti, kakor v najlepši pomladi. Uglajena stezica je hitela po dolini. Napotita se po njej. Ivan gleda na desno in levo. Z vsakim korakom vidi nekaj drugega, lepega in zanimivega. Tu stoji lep vrt, v katerem cvetó najlepše cvetličice; tam zopet sadovnjak, poln sadnih dreves, na katerem je obilo raznovrstnega sadja; tu prijeten log, iz kterega zveni milozveneče petje pticic. Zdjaj prideta do velikega travnika. Kaj vidi tukaj dečkovo oko? Množica dečkov jednake velikosti in starosti z našim Ivanom se igra in poskakuje po cvetni livadi. A ko uzro naša popotnika, prihitel vsi z veselim vriskom k njima. Lica se jim smejiyo v mladostnem veselju, glasno pozdravljajo našega dečka, rekoč: „Kaj ne, da ostaneš pri nas? Glej,

kako veselo je med nami! Igrali se bomo po travnikih in logih, tekali od vrta do vrta ter pevali prelepe pesmice.“

Obkrožili so dečka in angelja, prijeli drug drugega za roko in se v krogu vrteli okoli njiju ter živo peli pesmico, da je donelo tja po cvetoči dolini. In zopet so stopili k njima ter ju vedli po duhtečih travnikih in šumečih logih. Čudno je bilo pri srcu našemu dečku. Strmel je nad vsem, a bil je nem. Pozabil je vse trpljenje. Ali je morebiti tudi pozabil očeta? ... In že so se mu jele oči svetiti od veselja, in lice mu je gorelo. Za roke so ga držali dečki, z njimi je hitel, z njimi se veselil. Opazil pa ni, da je izginil njegov dosedanji zvesti spremljevalec.

Solnce se je pomikalo proti goram. Vesela množica je prišla do malega vira. Krog njega so stale posteljce, postlane z rahlim mahom. Sredi vira se je dvigala iz belega mramora izklesana podoba našega odrešenika.

Ravno je solnce zahajalo. Vsi obkrožijo virček, pokleknejo ter dvignejo roke kvišku.

Rahlo in ponižno zapojó večerno molitvico. Sivi mrak je prepregel dolino. Svetle zvezdice so zalesketale z nebá.

Mirno leže vsak na svojo posteljco, in čez nekoliko so spali sladko. Tudi Ivan je našel prazno posteljo ter legel na-njo. A spanec njega ni mogel zazibati v sanje. Vsi dogodki današnjega dne so mu vstajali v duši. Zopet je gledal duhteče vrte in livade, slušal vesele pesmice dečkov — daleč, daleč za njimi, kakor v sivi megli, ugledal je blede podobo svojega očeta. Stresel se je po vsem telesu. Skočil je s postelje ter pokleknil. Polglasno je začel moliti:

„Ljubi angelj, varuh moj, prosim te, pri meni stoj...“

Dalje ni mogel. Solze so mu zalile lice, na ves glas je zajokal. Tu mu dene nekdo roko rahlo na glavo. Pred njim je stal angelj ter mu rekel: „Klical si me, in prihitel sem. Povej mi, česa želiš?“

„K očetu!“ vzklikne deček.

Angelj mu pravi: „Veruj mi, deček, huda in težavna je pot k očetu. Mlad si še, in dōba še tebi ni pritekla, da bi mogel

po tej poti. Glej, tukaj pa ni trpljenja, marveč vekovečna pomlad in radost. Ostani rajši tukaj; ne bo dolgo in združen boš z očetom.“

„K očetu, k očetu!“ ponavlja Ivan ter proseče vzdigne roke.

„Idiva torej!“ odgovori angelj.

Tiho je bilo krog in krog. Nobena sapica ni pihljala po speči ravnici. Dolgo sta hodila. Jutranja zora se je rudečila, ko dospeta do skalovja.

„Črez to pečevje naju vede pot“, pravi angelj. Mrtvaška tišina je vladala po tem skalovju. Povsod samo golo kamenje, nikjer nobenega zelenja. Tudi nobene živalice ni bilo nikjer videti. Bila je res huda in težavna pot. Vila se je vedno više in više. Včasi je šla navzgor, da je Ivan moral roke vzeti na pomoč, včasi je zopet hitela ob globokih prepadih. Solnce je vroče pripekalo. Dečka je žejalo, a nikjer kaplje mrzle vode. Glad se mu je oglašal, a kje vzeti hrane? Noge so mu že omagovale, komaj je sopel.

in bolni vojaki nastanjeni, imajo največjo potrebo po suhem sadju. Obračam se na že dostikrat dokazani dobrodelni čuti prebivalstva ter prosim, da se daruje suho sadje za bolnice Rdečega Križa v celi deželi. Darila naj se pošljejo ali na žensko bolnico v Novem mestu, na bolnico Usmilj. bratov v Kandiji ali na magazin cesar Franc Jožefovega zavetišča v Ljubljani. C. kr. okrajno glavarstvo Rudolfovo, dne 18. oktobra 1915. Rechbach.

Za Rdeči Križ daruje neimenovani 10 kron, katerih nadučitelj v p., g. Franc Dular, kot ostanek neke terjatve, ni hotel prevzeti.

Šolsko leto 1915/16 se je na novomeški gimnaziji začelo 19. oktobra v prostorih frančiškanske deške šole v samostanu. Štirje razredi imajo pouk dopoldne od 8. do 12. ure, drugi štirje razredi pa popoldne od 2. do 6. ure. V prvi razred je vstopilo 45 učencev.

Premeščeni so iz Novega mesta sledeči gospodje uradniki c. kr. avstrijskih državnih železnic: Maks Klodič vitez Sabladoski, višji komisar, direkciji v Trstu, sedaj v Ljubljani; Maks Madlspurger, višji revident, direkciji v Linc; Robert Weck, komisar, direkciji severozahodne železnice; Oto Kovarik, komisar, direkciji na Dunaj; Alfred Haussner, komisar, direkciji v Pilsen; Ferdinand Volf, višji komisar, gradbenemu vodstvu v Split; Alfred Chat, višji komisar, direkciji na Dunaj; Emanuel Hönl, revident, direkciji v Olomuc.

Tretjega vojnega posojila je podpisalo pri hranilnici in posojilnici v Kandiji zraven njenega lastnega podpisa za 30.000 kron še dosedaj 14 strank v skupnem znesku 11.500 kron.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico naznanja, da uraduje v zimski dobi od 1. novembra dalje — razun ponedeljkov — od 8. ure zjutraj nepretrgoma do 2. ure popoldne. Ob ponedeljkih in semanjih dneh pa se uraduje iste ure (namreč od 8. do 12. in od 2. do 5. ure) kakor do zdaj. Kandija, 26. okt. 1915. Načelnstvo.

Našla se je v Vapčevsi-Semiču večja svota v bankovcih. Kdor jo je zgubil, naj se zglozi pri c. kr. okrajni sodnji v Metliki.

Okrožnica vsem županstvom na Kranjskem. Dne 6. novembra poteče rok za podpisovanje tretjega vojnega posojila. Mnoge občine so že storile svojo dolžnost in se po svojih močeh vdeležile. Marsiktera občina pa se dosedaj še ni odzvala. Vsa županstva se najodločneje pozivljajo, da izposlušajo pravočasno čim večjo vdeležbo občinskih zakladov pri tretjem vojnem posojilu. Obenem naj pa vsa županstva v najobilnejši meri porabijo svoj upliv pri imovitejih občanih, da se po možnosti vdeležijo iz svojih zasebnih sredstev. Vdeležba pri vojnem posojilu je čin resničnega

domoljuba, je pa tudi ob enem čin dobrega gospodarstva, ker nudi to posojilo nenavadne denarne udobnosti. Slednjič se nujno priporoča, da se vsi podpisani tretjega vojnega posojila izvrše pri Kranjski deželni banki v Ljubljani. — Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani, dne 26. okt. 1915. Deželni glavar: Šusteršič.

Iz ruskega ujetništva se je oglašil nadporočnik gosp. Pavel Golja, in sicer pismo na z. Pense, brzojavno pa iz Zarizyn-a na Volgi. Kakor smo povčas poročali, je bil imenovan v vzhodni Galiciji dne 13. sept. t. l. od velike sovražne premoči zajet. Pri isti priložnosti sta bila med drugimi tudi vjeta kadet Rudolf Zherne, voditelj šulvereinske šole v Lazah in enoletni prostovoljec Milan Kuder iz Novega mesta.

Iz ruskega vjetništva se je oglašil z dopisnico d. 30. sept. 1915 Karol Vidic na svojo ženo, ki je dospela 25. oktobra v Novo mesto. Vojak se nahaja v Saropuli v Vjatski guberniji blizu Urala.

Na srbskem bojišču je padel Novomeščan Janez Fischer. Bil je sin znane rodbine Fischerjeve na Bregu. Naznanil je 19. oktobra 1915 smrt starišem vojni kurat Somarold. Ta je tudi poslal denar, ki ga je pokojni imel še pri sebi in ga najbrže pred smrtjo izročil kuratu s prošnjo, naj ga pošlje starišem. Doma v Gor. Lokvici pri Metliki zapušča ženo in tri otročiče. Pred 14 dnevi, t. j. 12. oktobra, je poslal ženi še razglednico iz Bosn. Broda, kjer je celo družino zadnjokrat pozdravljaval pred odhodom na bojišče. Priporočamo ga znanecem v molitev. Bodi ti lahka srbska zemlja, kjer čakaš vstajenja, ko te bo poklical večni Sodnik!

Iz severnega bojišča 14. oktobra 1915 piše neki gospod svojemu prijatelju sledeče vrstice: „Dragi prijatelj! Nenavadno naključje! Danes zjutraj sem Ti na vojno-poštni dopisnici popravil obče vzdrževano vest, da je padel na bojišču tvoj učencev praporščak Lovro Kastelic. Naznanil sem Ti, da je živ in zdrav. Žal, da to sedaj ni več res. Komaj sem dopisnico odposlal, je bil Kastelic zadet od sovražnega šrapnela naravnost v glavo in je takoj izdihnil. Sedaj leži mrtev, zavrt v šotorsko platno na pobočju solčnega griča. Zvonovi mu ne zvone, samo naši in tudi sovražni topovi mu mogočno pojo zadnje slovo. Z griča, na katerem sedaj leži, je lep pogled tja doli v široko Rusijo, pod gričem pa se lesketa velika ukrajinska reka. Ta prijazen grič so izbrali fantje za zadnji dom svojim tovarišem, ki so padli v poslednjih dneh in za one, ki bodo še padli v prihodnjih dneh. 15 svežih grobov je tukaj, v katerih mirno spe kranjski Janezi. V raznih kotih kranjske dežele so se rodili, sedaj mirno počivajo drug poleg drugega.

Največ je Gorenjcev, dva sta Dolenjca: Alojzij Vertar iz Podturna in Matija Pucelj od nekod iz ribniške doline. Sredi med njimi bo počival praporščak Kastelic, tovariš v smrti. Dva vojaka mu že kopljeta jamo; pogreb bo danes popoldne; mene ne bo zraven, ker moram s svojimi možmi nekam drugam. Tudi kar je pevec Brandovega omizja iz Judenburga tukaj, mu ne bodo mogli zapeti v slovo pesnic: Gozdnič je že zelen... Prišla bo pomlad zelena... Oblaki so rudeči... Preveč so naše pevce po celi fronti razkropili.

Kastelca smo vsi radi imeli; bil je tako tih in skromen. Pač zasluži, da bi mu v domačem dolenskem časopisu spisal kedo primeren nekrolog, mladini za vzgled, saj je on v izpolnjevanju svoje dolžnosti daroval domovini vse, kar je imel — svoje življenje! — Bodi mu lahka tuja zemlja in njegova blaga duša naj vživa večni raj!

Vernih duš dan.

V teku so dnevi mrjoče narave,
v snegu leskeče se gorski greben.
Senčnati logi so zdaj goličave,
zemljo objela je tužna jesen.

Mrtve so cvetke, samo krizantine
sveže na mnogih grobovih cveto.
Cvetke, ki v srcu bude mi spomine,
v katerih tolažbo dobivam sladko:

Gledam prirodo, premišljam mrliče;
prvo zbudila bo topla pomlad,
druge pa Večni iz groba pokliče...
torej ni smrti brez radostnih nad.

Mrtve so cvetke, a ne krizantine,
ktere zdaj gledajo smrti v obraz...
Mene pa radostna misel prešine,
češ, krizantina postanem še jaz.

Mreti, umreti, je grenka usoda,
toda jaz smrti okušil ne bom.
Rajše se v veri oklenem Gospoda,
on me privede v nesmrtnikov dom.

Br. Gervazij.

Kako se godi vojnemu kuratu gospodu Turšiču? Svojemu prijatelju-sošolecu gosp. Bambiču, žup. uprav. v Preloki, poroča vojni kurat g. Turšič z bojišča dne 29. septbr.: „Dragi! Sicer ne vem, kaj sem Ti zadnjič pisal, a toliko vem, da sem Ti že malo namignil. V prvem hipu si uganil, a potem so Te zmešali „Dnjesterski junaki“ v Tvojih domnevanjih. Veš, Jožek, ob Dnjestru sem z užitkom prebiral stari „Z ognjem in mečem“ se vse drugače bere v pokrajinah, kjer se roman vrši, in še poleg tega v ognjih in z meči — a zdaj pa še z večjim užitkom prebiram na isti način Baumbachovega „Zlatoroga“. Saj si ga že bral, ne? Če ne, le sezi po njem! Ampak ta idilični epos pa vojska — to ne gre skupaj. Sicer so po večini naši vojaki in plezanju trentarski lovci, toda ta šum in tuljenje topov med pečinami je le premoderno in prehudo. Boga hvali, da tičiš ob „romantičnih“ bregovih Kulpe. Kaj vse mora človek tu prestati ob največjih nevarnostih! Poleg skalnih prepadov pa še sovražni ogenj, skozi katerega moraš iti, če hočeš obiskati svoje ljudi. Stanujem do 1700 m visoko v svojem „farovžu“, ki so mi ga pa podrli, da mi postavijo boljšega. Ko Ti to pišem, sem v ozki leseni bajti — no, pa je bil „farovž“ tudi lesen — strašno dežuje, da vse skozi streho curlja, pa sem še vesel. Kaj pa fantje, ki čuvajo kakor orli svoj dom nad 2000 m visoko brez strehe po večini. Včeraj je zapadel prvi sneg; dolga bo zima, kaj? Vse bo treba prestati... Dobro, da sem bil že od nekdanj turist; zdaj mi prav pride, da se potov mnogo ne bojim, polentarskega ognja pa malo. So vseeno po vragu, ko Ti na vse streljajo! Zadnjič sem enkrat rinil obiskat nek naš bataljon v njegove skale. Ko sem prišel mimo malega jezera in začel lezti v breg, so padale najtežje — ne na-me! — ampak na neko našo kompanijo v gori, a kosci so brneli na vse strani

mimo mojih ušes; kakor ogromni komarji so brneli po zraku. Z lajnantom Franceljnom., dobrim Kranjcem, ki me je spremljal, sva se skrila za skalo in čakala, da je najhujše minilo, potem sva pa vzela pot pod noge — hrsk, hrsk po skalah, da so se iskre kazale izpod kovanih čevljev...

Kaj je moje opravilo pri takih obiskih? Veš, vsedem se na skalo, pa moram biti dobro krit, fantiči in možakarji pa ležejo za skale ob meni. Potem jim pa po domače kaj popridigam o vsem mogočem in potrebnem. Tudi po nemško jo je treba včasih udariti, a nič ne dé; ne boj se, da bi zatajil svoj materin jezik! Tako ponavljam od kompanije do kompanije. S sv. mašo bo šlo tu zelo težko, ker večjo množico sovražnik takoj opazi. Zlasti nevaren položaj ima dr. Pogačnikova stotnija, ki je v tem kratkem času izgubila že precej mož, med njimi vrlega fanta, praporščaka Fabijančiča, ki smo mu napravili lep pogreb. Te dni se pripravljamo za cesarjev god, da ga v teh gorah kot branilci Avstrije in svojih domov čim lepše proslavimo. Seveda, če bo lepo vreme! Kajti lije že štiri dni neprenehoma prav po hribovsko. Ob tej priliki bi rabili tu Tvojega zvencega tenorja! Zdrav! Tvoj Polde.“

Najnovejše vesti.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 27. oktobra. — Vzhodno od Višegrada so iztrgale naše čete sovražniku višine na obeh straneh obmejne vasi Dobrunj.

Armada generala pehote pl. Kövesz je potisnila sovražnika v gorovje severno od Gornjega Milanovca. Avstro-ogrške sile so vrgle sovražnika z bajonetom iz njegovih višinskih postojank pri Topoli.

Na obeh straneh Morave operirajoča nemška armada je pridobila višine južno od Rače in prodira ob Mlavi.

Oršovska skupina je vkorakala v Brzo Palanko. V Klavdovu je bilo zaplenjenih 12 težkih srbskih topov in velike množine streliva, preskrbovalnih potrebščin in obleke.

Bolgarski oddelki, ki se bojujejo zahodno od Negotina, so pridobili zveze z avstrijskimi in z nemškimi silami.

Proti Knjaževcu odposlane bolgarske sile so se bojevale včeraj v vzhodnem delu navedenega mesta.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

*

Bolgari so zavzeli z velikimi pleni mesti Knjaževac in Zaječar. — Armade osrednjih velevlasti stojé le še 30 km od Kragujevaca. — Bolgari so vrgli nazaj srbske in francoske čete. — Bolgari imajo dosedaj že nad 9000 ujetih Srbov. — Grška ne dopušča, da bi še dalje v Solunu izkrcavali čete. — Angleži so vedni hujskači; neprenehoma hujskajo Turke in Grke na Bolgarijo. — Srbi prosijo nujne pomoči Angleže, na drugi strani pa baje prosijo Srbi čez Atene za posredovanje za mirovna pogajanja z osrednjima velesilama in z Bolgarijo.

Italijani so že zelo izmučeni; tretja njihova velika italijanska ofenziva je itak tudi popolnoma izjalovljena.

Pri Rigi se bje velik boj s topovi. — Sicer pa na ruskem bojišču ni nič posebno novega, kakor poroča kor. urad iz Dunaja.

Podpisujte tretje vojno posojilo!

Loterijske številke.

Trst, 20. oktobra 69 53 71 3 4

Dopisi.

Iz Št. Jerneja. — Dne 21. oktobra je umrl Franc B a m b i č posestnik v Št. Jerneju št. 5, previden s sv. zakramenti, popolnoma vdan v voljo božjo, star 86 let.

Angelj se ustavi in pravi: „Deček, ni še prepozno, ali se hočeš vrniti?“

„K očetu!“ zašepetal je Ivan, in zopet sta šla dalje.

Solnce se je jelo nagibati. Jedno skalino še imata pred seboj; bila je strma, kakor še nobena doslej. Le počasi sta se pomikala po trudapolni stezi. Ivan čuti, da mu naproti piše mrzla sapa. Moči mu pešajo, noge ga še komaj nosijo. Zdaj sta na vrhu gorovja. Solnce je zašlo; sivi mrak je legel na zemljo. Zvezde so migljale na nebu.

Ne daleč pred seboj vidita majhno ravnino; sneg in led jo je pokrival. Sredi doline je stala vas.

„Poglej proti vasi“, reče angelj. „Ali vidiš pred njo visoko drevo?“ Ivan prikima. „Ondi najdeva očeta.“

„Moj oče!“ zašepče deček in veselje mu pokrije lice. Prideta v dolino. Mraz je pritiskal, in ledena burja jima je brila naproti. Prideta do drevesa. Pod njim vidi Ivan velik križ.

Angelj mu reče: „Končana je najina pot“, ter položi svojo roko na dečkovo glavo.

„Sedaj sem kaj h križu.“ Ivan stori; glavo še nasloni na božje razpelo. Zdaj ni več čutil utrujenosti, ne bolečine, ne mrazu. Zdi se mu, da leži v topli izbi na mehki blazini. Oči zapre...

V tem hipu začuje poleg sebe znan, premil glas, rekoč: „Ivanček moj, kaj si res prišel k meni?“ Neskončno radosten odpre deček oko ter vidi kakor v megli ljubljenega očeta svojega.

„Glej, tu je moj dom; miren je in tih. Tudi ti boš ostal pri meni. Oj, le sladko spančkanj in snivaj!“ Pritisnil je oče k sebi svoje dete, božal ga po mrzlem licu...

Pod visokim križem počivajo trupla hrabrih vojakov, ki so padli v boju za domovino...

Drugega dne, na dan vernih duš, šli so zgodaj ljudje mimo v cerkev, da opravijo pobožnost za blagor duš svojih rajnih. Na grobu zapazijo dečka, ki je zaspal v mrzli, sneženi burji večno spanje na grobu svojega preljubega očeta... a njegova nedolžna dušica je splavala z očetovim duhom v rajsko domovino...

Pogreb je bil 23. oktobra ob obilni udeležbi sorodnikov, prijateljev, znancev ter občinstva iz vseh stanov. Pokojnik je bil skrben oče in priden in marljiv gospodar. Opravljajetudi vestno častnoslužbomodrega cerkvenega ključarja pod štirimi proč. gg. župniki. Ob enem je bil vedno občinski odbornik in svetovalec ter ga je srejnja izvolila vsled njegovih vsestranskih zaslug svojim častnim občanom. Več let je bil tudi ud krajnega šolskega sveta. Zadnja leta se je umrl pač mogel odpovedati tem častnim službam, ker vsled oslabelih oči in visoke starosti ni zamogel več opravljati takšnih dolžnosti. Ker je bil ranjki mož vseskozi katoliškega prepričanja, je znal po tem svojem lastnem prepričanju tudi svoja otroka Janeza in Josipino lepo krščansko vzgojiti. Oba sta stregla svojemu očetu potrpežljivo na njegovi bolniški postelji ter mu neutrudljivo stala na strani ob zadnji uri, za kar jima gre čast. — Naj počiva v miru blagi mož!

Belokranjski vestnik.

Iz Adlešič 25. oktobra. — Zadnji čas smo izvedeli zopet nekaj novic o nekaterih vojakih naše župnije s severnega bojišča, o katerih naj tu sporočim. Mate Adlešič, posestnik iz Vrhovca h. št. 9., pisal je svoji ženi 22. septembra, da je bil 13. septembra od Rusov ujet in da se nahaja v ruskem ujetništvu, a kje, ni sporočil. Ž njim je bil ujet tudi Miko Vardijan, posestnik iz Dolenjec h. št. 2., kakor piše dalje, a Miha Požek, mizarjev sin iz Dolenjec h. št. 27., star 23 let, samec in izučen mizar, pa je bil v vojski ubit. K vojakom je bil potrjen letos 28. maja.

Anton Peteh pa, o katerem sem sporočal že v „Dol. Novicah“, da je bil težko ranjen, je umrl 25. junija v neki bolnici na Ogrskem, kakor je izvedel njegov oče pri okr. sodišču v Črnomlju, kamor je bil pozvan zaradi njega.

2. t. m. je prišel domu na dopust enega leta črnovojnik Miko Horvat, posestnik iz Dolenjec h. št. 18. Bil je ranjen 11. maja pri Kolomeji od dum-dum krogelje v desno roko, v kazalec in dlan, nakar je odšel na obvezovališče na železniško postajo v Kolomeji, kjer so mu obvezali roko. Od tu se je odpeljal v neko bolnišnico na Ogrskem, kjer je ostal do 28. maja, ko se je odpeljal v bolnico na Dunaju, kjer je bil 3 mesece in 3 tedne.

18. t. m. slišali smo pri nas zopet močno streljanje s topovi z južnega bojišča. Slišali so se prav razločno posamezni strelji in njih bobnenje in odmev. Sploh se sliši k nam večkrat grmenje topov, posebno če drži jug.

Letos smo imeli pri nas nekatere dni nenavadno trgatve in sicer pod — dežniki. Ker je nekaj dni skoraj neprenehoma lilo, da ni bilo mogoče trgati v lepem vremenu, morali smo v dežju in trgačice so držale nad seboj dežnike, a blizo vinograda pa so si kurile ogenj, da so si grele roke, ker je bilo tudi prav hladno in burno vreme. Letos so delali po vinogradih veliko škode posebno kósi, ki so se letos nenavadno namnožili in jih je letalo po cele jate po trtju. Nekatere trte, posebno črninske, so popolnoma obrali, da ni ostalo skoraj jagode na njih.

Tolažba dušam v vicah

se imenuje lepa, priročna knjižica, ki jo je priredil proč. g. Francišek Bleiweis, župnik v Lesah, in jo je založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Poslušajmo g. prireditelja samega, ki govori o tej knjižici v svojem uvodu sledeče:

„Zelo se zanimamo za svoje drage, ki žive na zemlji. Skrbno zasledujemo, kako se jim godi. Pač radi bi vedeli tudi, kako je tistim našim dragim, ki so se preselili v deželo skrivnostne večnosti. Iskreno želimo, da bi bili vsi ti v presrečnem raju. Pa gotovi nismo tega. Bojimo se, da bi bil kdo izmed njih še v vicah. Verujemo, da so vice kraj trpljenja. Trpljenja pa svojim dragim ne privoščimo. Želimo jih

rešiti in to karnajprej. Pa kako, to nekoliko že vemo. Še bolj natanko o tem uči ta-le knjižica. Da je pa ta nauk prijetnejši, je prepleten s pripravnimi zgodbami. In ker je prav molitev glavna rešiteljica trpečih duš, zato smo nauku pridejali še primeren molitvenik. Knjižica ima torej dva dela: V prvem so zbrani vsi poglavitni nauki o onostranski božji čistilnici, drugi del pa ponuja zemljanom mnogoštevilne molitve, da naj z njimi pospešujejo čiščenje. Poučni del ima trideset sestavkov in se tudi lahko rabi za trideset dni meseca novembra.

Sladka je zavest, da smo komu storili kaj dobrega. Posebno velika dobra dela vršiš, če rešuješ uvicane duše. Za plačilo boš imel sladko zavest, da si delal dobro, in hvaležne duše ti bodo vrhutega obilno povračevale izkazano dobroto! Posnemaj sv. Avguština, ki je zapisal besede: „Molim za rajne, da bodo tudi ti molili zame, ko bodo v večnem nebeškem kraljestvu.“

Sam pridno duše rešuj, in še druge pridobivaj za to dobro in potrebno delovanje; zato širi tole knjižico! Podobne sestavke v nemškem jeziku so desegle že nad trideset izdaj.“

Sedaj pa naj sledi še eden zgled iz te knjižice, kakoršnih je v njej veliko. Gotovo bo naše cenjene bralce zelo zanimal, posebno ker je prav iz slovenske domovine iz leta 1761. Zgodil se je v franciškanskem samostanu v Nazarju na Štajerskem. Zapisal ga je koj takrat pobožni mašnik pater Dominik, kateremu se je prikazal umrl franciškan Deodat iz Ljubljane. Glasi se takole:

„Jaz, spodaj podpisani, pričam pod prisego in po ukazu svojega predstojnika, prečastitega očeta Maksima Seldrerja, sedanjega prevrednega gvardijana tega samostana, in naznanjam vsakemu, ki to bere, da se je vse, kar sem videl in slišal 17. in 18. tega meseca ponoči, godilo takole:

Jaz sem se 17. t. m. zbudil ravno preden je ura bila 11 ponoči, to je pred zornicami. Četrta na 12. uro zaslišim nekak ropot na hodniku, proti izbi proč. p. gvardijana, ki je bolan in nadsušljiv. Ko to zaslišim, vstanem iz postelje in stopim iz cele. Precej nato čujem ropot in glas ure, ki je blizu gvardijanove cele, ki pa sicer ne gre. Potem zašumi nekaj tik mene, kakor kaka obleka, vedno hitreje in hitreje proti spodnji strani hodnika; kmalu nato pa proti celi p. pridigarja za praznike, kjer obstoji in žalostno z jokajočim glasom zaječi: „aube“ (o, joj) na dolgo zategnjeno. Ko zaslišim ta glas, vidim nekaj senc podobnega tik sebe, ki gre proti spodnji strani hodnika, s prejšnjim šumom, in ta senca se zopet vrne naravnost proti meni, ki sem stal na hodniku. In v drugo zaslišim prejšnji glas, ki zastoka pred mojim obličjem.

To vse sem prihodnji dan povedal prečastitemu predstojniku, ki je rekel, da je on ravno tako slišal neko hojo, toda le do pol-enajstih. Najprej mi je zapovedal pod zasluženjem svete pokorščine, da če bom prihodnjo noč kaj slišal, naj zarotim in poprašam, kdo da je, in kaj da želi. Tudi to mi je naložil, naj prihodnji dan, to je 19. t. m., mašujem za duše v vicah, če morebiti katera duša prosi pomoči in rešitve.

Prihodnjo noč grem zopet v posteljo in zaspim. Potem se pa zbudim kakor prejšnjo noč. Četrta na 12. uro zaslišim dosti močno trkanje na vrata svoje izbe, nakar se tako ustrašim, da nisem mogel reči „ave“ (noter)! Skesam se zavoljo povejša, danega mi pod zasluženjem pokorščine, vstanem iz postelje, denem štolo na vrat in potem pogledam iz cele, kaj da je. In slišal sem šum proti spodnji strani hodnika, kakor prejšnjo noč. Ko to zaslišim, se vrnem v izbo, poklekнем na klečalo, molim „de profundis“ (psalm „Iz globočine“) ter obenem poprosim pomoči vsemogočnega Boga, naj bi mi dal vsaj to milost na pomoč, da bi mogel nagovoriti.

Medtem zaslišim v drugič trkanje na vrata, pa ne več tako močno, na kar sem v strahu rekel: „Ave!“ Komaj to izgovorim, že stojim, ki sem prej klečal, sam ne vem kako, pred duhom, ki ga vidim pred seboj, v celi pri vratih. Nagovorim ga ter rečem: „Vsak duh hvali“ — in nisem še izgovoril besede: „Boga“, že mi latinsko odgovori: „Jaz tudi!“ (Et ego!) Potem ga v največjem strahu in trepetu, zavoljo zasluženja svete pokorščine, kar mi je bilo že prej naloženo, zarotim s temile besedami:

„Pod zasluženjem svete pokorščine, meni naloženim, te rotim pri živem Bogu, da mi poveš, kdo da si, in kaj da želiš.“

Nato mi koj odgovori: „Jaz sem duša rajnega patra Deodata Ljubiča, in že v petem samostanu iščem pomoči, in ne prosim mnogo, samo eno sveto mašo pred oltarjem svetega Antona, ki sem jo bil dolžan nekemu Zupanu iz Kočevja, in ki je iz pozabljivosti nisem opravil; tri očenaše in češčenamarije, ki sem jih obljubil neki gospé in en „de profundis“

zase. Ko to izgovori, mi izgine izpred obličja, ki sem ga pa prej prav dobro videl. To se je godilo okoli pol dvanajste ure ponoči.

Ko smo izmolili zornice, razodenem to stvar p. Bertrandu in ob pol treh po polnoči proč. p. gvardijanu, ki precej odloči, da naj ob treh zjutraj mašujem in opravi, kar se prosi. Ko to precej storim, hočem iti v svojo celo, pa komaj odprem vrata, tisti hip zagledam svetlobo, kakor svetloba solnčnih žarkov. Vsled takega blišča prestrašen zavpijem in hočem bežati v celo p. Bertranda, pa namesto tja pridem v gvardijanovo celo. Ta ukaže že imenovanemu patru naj gre gledat, kaj je v moji celi; ko pa pride tja, ne najde nič. To noč sta tudi slišala ropot in hojo proč p. gvardijan in br. Leopold, zdravnik, ki je bil ravno pri njem, in sicer okoli enajste ure.

V potrjenje tega se svojeručno podpisujem in s samostanskim pečatom pritrjujem. V samostanu Nazareškem, 20. novembra 1761.

P. Dominik Pretner s. r.
Pečat samostana Nazaret.

Ta knjižica se dobi tudi v knjigarni J. Krajec nasl. v Rudolfovem.

Podpisujte vojno posojilo!

Večjo množino domače slivovke

na drobno in debelo, kakor tudi drožno žganje, grenki rum, oddaja Janko Karlovšek, Šmarjeta (Dolenjsko). Dobi se tudi na drobno in naroča v trgovini v Rudolfovem h. št. 236, Ljubljanska cesta. 80-3-1

Velika svota denarja 154-0-35

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pojasnila pošilja: Srečkovno zastopstvo 13, Ljubljana.

Dobro idoča gostilna (75-3-8)

se odda v najem zaradi smrti gospodinje. Gostilna je na lepem prostoru, ob glavni cesti. Ravno tam se tudi prodaja več vina na debelo. — Pojasnila daje lastnik

Josip Blatnik,

Težka voda št. 21, p. Novo mesto.

Zahvala.

Podpisani se v svojem in svojih sorodnikov imenu zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način olajšali bridke dneve ob smrti očeta, gospoda

Jakoba Ažmana.

Zahvaljuje se pred vsem proč. g. kanoniku Antonu Žlogarju za duhovno pomoč ob zadnji uri. — Iskreno zahvalo mil. g. proštu dr. Seb. Elbertu, proč. gg. kanonikom in duhovnim sobratom, č. konventu franciškanskem, č. Usmilj. bratom in sestram, istotako vsem drugim č. udeležencem za izkazano zadnjo čast. — Zahvaljuje se vsem za izraženo odkrito sožalje.

Novo mesto, 25. oktobra 1915.

Dr. Ciril Ažman,
c. kr. profesor.

Mestna hranilnica v Novem mestu.

Visoka c. kr. deželna vlada za Kranjsko je hranilnicam naročila in jih pooblastila, da nabirajo naročila za

III. vojno posojilo,

ktero se obrestuje po 5 1/2 %.

Hranilnica tem potom objavlja, da hoče vse storiti, da ljudstvu olajša pridobitev teh tako dobro se obrestujočih papirjev. Svojim uložnikom bo v namen vojnega posojila nemudno izplačala vsako vsoto hranjenega denarja. Nakup teh papirjev bo brez vsega dobička poskrbela; in ker je od vis. vlade za to opravičena, bo na željo vrednostne papirje v shrambo in oskrbovanje prevzela.

Daljna tozadevna pojasnila se dobe ob uradnih urah v mestni hranilnici.

79-3-3

Mestna hranilnica v Novem mestu.

Popolnoma varno naložen denar.

HRANILNICA in POSOJILNICA

za Kandijo in okolico, reg. zadr. z neom. zavezo

=== v lastnem domu v Kandiji ===

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ali ne, ter obrestuje po

4 1/2 %

1-0-30

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.